

Bruxelles, 14. lipnja 2024.
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	10253/24
Predmet:	Zaključci Vijeća naslovljeni „Borba protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala: osnivanje pravosudne mreže za organizirani kriminal”

Na sastanku 13. i 14. lipnja 2024. Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) odobrilo je zaključke Vijeća naslovljene „Borba protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala: osnivanje europske pravosudne mreže za organizirani kriminal”. Tekst koji je Vijeće odobrilo nalazi se u Prilogu.

Zaključci Vijeća

„Borba protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala:

osnivanje pravosudne mreže za organizirani kriminal”

Uvod

Kontekst

1. Organizirani kriminal, uključujući nezakonitu trgovinu drogom, velika je prijetnja europskim građanima, poduzećima i institucijama, kao i europskom gospodarstvu i sigurnosti država članica. Organizirane kriminalne skupine sve se češće služe ekstremnim nasiljem, infiltracijom u zakonito gospodarstvo i korupcijom, čime se narušava vladavina prava i ugrožavaju temeljna načela naših demokracija.
2. Strategijom EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021. – 2025.¹ želi se ojačati suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju, suzbiti strukture organiziranog kriminala i prioritetna kaznena djela, oduzeti dobit stečenu kaznenim djelima i osigurati suvremen odgovor na tehnološki razvoj. Strategija EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025.² i Akcijski plan EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025.³ pružaju sveobuhvatan politički okvir za politiku prema drogama. U njima se primjenjuje integriran, uravnotežen i multidisciplinarn pristup fenomenu droga utemeljen na dokazima, i to na nacionalnoj razini, razini EU-a i međunarodnoj razini. U novijem dokumentu, Komunikaciji Komisije o planu EU-a za borbu protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala⁴, utvrđuju se mjere za jačanje otpornosti logističkih čvorišta, među ostalim putem Europskog saveza luka, te za razbijanje visokorizičnih kriminalnih mreža, prevenciju i međunarodnu suradnju.

¹ 8085/21 + ADD1.

² Strategija EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025. SL C 102I, 24.3.2021., str. 1.

³ Akcijski plan EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025.: SL C 272, 8.7.2021., str. 2.

⁴ 14114/23.

3. Na temelju tog okvira i u kontekstu sve alarmantnije situacije u vezi s drogama prijeko je potrebno poduzeti učinkovite mjere za borbu protiv organiziranog kriminala povezanog s drogama, uz suradnju država članica, institucija i agencija EU-a te u okviru višedimenzionalnog pristupa. Ovi se zaključci odnose na aspekte tih mjera povezane s osnivanjem posebne pravosudne mreže za suočavanje s novim trendovima i prijetnjama koje proizlaze iz organiziranog kriminala.

Pravosudna suradnja

4. Kriminalne mreže i njihove nezakonite aktivnosti često obuhvaćaju različite jurisdikcije. Kako bi se kriminalne mreže i njihovi poslovni modeli suzbili u cijelom EU-u, pravosudna tijela moraju ojačati suradnju i razmjenu informacija u svim državama članicama. Eurojust ima važnu ulogu u tom kontekstu jer podupire i jača koordinaciju i suradnju među nacionalnim tijelima nadležnima za istragu i kazneni progon u vezi s teškim kaznenim djelima.
5. Razmjena informacija i suradnja među pravosudnim tijelima u složenim prekograničnim istragama organiziranog kriminala mogle bi se pojačati uspostavom pravosudne mreže sastavljene od specijaliziranih tužitelja iz država članica, koja bi se mogla temeljiti na radu Eurojusta, Europske pravosudne mreže u kaznenim stvarima i drugih dionika i s njima se koordinirati. Na neformalnom ministarskom sastanku 26. siječnja 2024. ministri i ministrice pravosuđa država članica nedvojbeno su poduprli tu ideju.
6. Takva bi mreža, uz odgovarajuće i dostatne alate i resurse, mogla europskim pravosudnim tijelima pružiti djelotvornu potporu i smjernice o relevantnim pitanjima, kao što su:
 - utvrđivanje i evidentiranje trendova i načina rada organiziranih kriminalnih skupina,
 - strateške smjernice za borbu protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala,

- utvrđivanje mogućnosti da se u konkretnim slučajevima dodatno olakša operativni rad Eurojusta, zajedničkih istražnih timova i tijela za izvršavanje zakonodavstva, među ostalim u pogledu priprema potrebnih za osnivanje zajedničkog istražnog tima, u skladu s primjenjivim pravnim okvirom i bez udvostručivanja zadaća drugih aktera,
- posljedice diversificiranog pravnog okvira diljem Europe i izvan nje.

Zaključci Vijeća

Opće napomene o uspostavi mreže

1. Trebalo bi uspostaviti Europsku pravosudnu mrežu za organizirani kriminal (dalje u tekstu: „Mreža”), koja bi trebala služiti kao centar specijaliziranog stručnog znanja koji bi podupirao pravosudna tijela u području organiziranog kriminala. Mreža će okupljati nacionalne stručnjake koji vode kaznene istrage, u prvom redu tužitelje i, ako je to primjereno s obzirom na nacionalni kontekst, istražne suce ili službenike tijela za izvršavanje zakonodavstva.
2. U tu će svrhu Mreža ponajprije olakšati i poboljšati suradnju među nadležnim pravosudnim tijelima koja se bave pitanjima trgovine drogom i organiziranog kriminala te bi se trebala moći koristiti metodama razvijenima u okviru drugih instrumenata EU-a, kao što je EMPACT. Mreža će na taj način osigurati da se resursi učinkovito objedinjuju, da se naponi ne udvostručuju i da se u potpunosti poštuju postojeće strukture i nadležnosti, posebno u okviru Eurojusta, Europolu i Europske pravosudne mreže.
3. Trebalo bi osigurati kontinuiran rad Mreže, što će joj omogućiti brzo reagiranje na promjenjive aktivnosti organiziranih kriminalnih skupina. Znanje i stručnost koje Mreža stekne trebali bi biti održivi. Kako bi se to postiglo, poziva se Eurojust da, ovisno o dostupnim resursima, Mrežu organizira u svojim prostorima.

Zadaće Mreže

4. S obzirom na raznoliku prirodu aktivnosti organiziranih kriminalnih skupina, Mreža će imati širok mandat za suočavanje sa svim aspektima borbe protiv organiziranog kriminala. U tom će smislu Mreža imati fleksibilan mandat koji će joj omogućiti da odabire posebna težišta svojih aktivnosti, u skladu s promjenjivim kriminalnim trendovima i prijetnjama.
5. Kao glavni prioritet preporučuje se da se Mreža usredotoči na centre nezakonite trgovine drogom, posebno morske luke i druga logistička čvorišta kojima se organizirane kriminalne skupine koriste za uvoz nezakonitih droga i njihov prijevoz kroz Uniju.
6. Konkretno, Mreža će u bliskoj suradnji s Eurojustom i drugim relevantnim akterima:
 - a) olakšavati razmjenu stručnog znanja, primjera najbolje prakse i drugog relevantnog znanja i iskustva u istragama i kaznenom progonu organiziranog kriminala, uključujući praktičnu primjenu postojećih pravnih okvira i relevantne sudske prakse te učinkovitu prekograničnu pravosudnu suradnju;
 - b) razmjenjivati informacije o općim kretanjima i trendovima te, ne dovodeći u pitanje primjenjivo zakonodavstvo Unije ni nacionalno zakonodavstvo, razmjenjivati neosobne informacije koje se mogu upotrijebiti u operativnim aktivnostima Eurojusta i nacionalnih pravosudnih tijela, posebno u okviru zajedničkih istražnih timova;
 - c) poticati dijalog među različitim akterima i dionicima koji imaju ulogu u borbi protiv organiziranog kriminala, kao što su Europol, Eurojust i EPPO, bez udvostručivanja napora i uz potpuno poštovanje postojećih struktura i nadležnosti;
 - d) biti centar specijaliziranog stručnog znanja.

Organizacija

7. Eurojust će osigurati usklađenost rada Mreže s radom Eurojusta i drugih struktura te pružati logističku i operativnu potporu potrebnu za zadaće utvrđene u točki 6.
8. Mreža bi se trebala redovito sastajati, ovisno o potrebama članova, u načelu dvaput godišnje, u organizaciji Eurojusta. Prvi sastanak trebalo bi organizirati u drugoj polovici 2024. kao pilot-događanje s *ad hoc* financiranjem. U idealnom slučaju naglasak bi trebao biti na vrlo aktualnom pitanju borbe protiv organiziranog kriminala povezanog s drogama i nezakonitim uvozom droga preko europskih morskih luka i drugih logističkih čvorišta.
9. Mreža će svoj rad temeljiti na programu koji se sastavlja u prvom tromjesečju svake druge godine u savjetovanju s relevantnim institucijama, agencijama i tijelima EU-a te uzimajući u obzir dostupne analize i procjene rizika, kao što je izvješće Europolu o dekodiranju kriminalnih mreža. Međutim, Mreži bi trebalo omogućiti fleksibilnost kako bi se bavila i drugim područjima rada osim onih navedenih u programu kada je to opravdano s obzirom na situaciju.
10. Dodjela sredstava za potrebe Mreže trebala bi ovisiti o odluci proračunskih tijela te se njome ne bi smjelo dovoditi u pitanje budući višegodišnji financijski okvir. Imajući to na umu, Vijeće traži od Komisije i Eurojusta da pravodobno ispituju i pripreme financijske i druge praktične aspekte i modalitete potrebne za funkcije i zadaće Mreže, poštujući raspodjelu proračuna i ljudskih resursa među postojećim mrežama i strukturama.
11. Čini se da bi uspostava stalne strukture za potporu Mreži ispunila stvarnu i hitnu potrebu za kvalificiranom potporom Mreži. Trebalo bi prioritetno dodatno analizirati uvjete za stvaranje takve potporne strukture.

12. Sinergije između Mreže i Eurojusta ili između Mreže i drugih mreža osigurale bi se u skladu sa zaključcima Vijeća od 18. lipnja 2019. o naslovljenima „Sinergije između Eurojusta i mreža koje je uspostavilo Vijeće u području pravosudne suradnje u kaznenim stvarima”.⁵ Isto tako, Vijeće traži od Komisije da osigura sinergiju između različitih inicijativa u okviru Plana, a posebno između Mreže i mjera koje poduzima Europski savez luka.
13. Od svake se države članice traži da u skladu s nacionalnim postupkom odredi najmanje jednog nacionalnog predstavnika, u prvom redu iz tijela nadležnih za kazneni progon, s odgovarajućim stručnim znanjem, za sudjelovanje u Mreži. Država članica može imenovati i istražnog suca ili službenika za izvršavanje zakonodavstva ako je to primjereno s obzirom na nacionalne okolnosti.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01)&from=GA)